

Majetkové dopady rozvodů v době císařské

Abstrakt

Tato práce se zabývá tématem majetkových vztahů manželů v souvislosti s rozvodem v římské říši v době císařské. Hlavními majetkovými aspekty, které jsou posuzovány, jsou věno, majetkové propojení rodin, a darování.

Za účelem pochopení těchto institutů je nejprve představeno téma manželství, aby si čtenář mohl udělat představu o typologii manželství, která samozřejmě proces rozvodu a jeho faktické dopady ovlivňuje. Jsou zde probrány předpoklady manželství a rozdíly mezi manželství *cum in manum conventione* a manželstvím *sine in manum conventione*.

Dále jsou prozkoumány detaily majetkových vztahů manželů v době před rozvodem, vzhledem k typologii sňatků. Zvláště je pak vyzdvihnuto téma věna a darování mezi snoubenci a manžely.

Ve třetí kapitole se práce věnuje jiným formám skončení sňatků než rozvodem, a to za tím účelem, aby byl správně pochopen institut manželství v kontextu období římského císařství. Vycházejícím obrazem je pak manželství jako osobní svazek dvou osob, který je ale ovlivněn potřebami společnosti.

Následující kapitola se pak již věnuje samotnému rozvodu. Jsou zde uvedeny osoby, které se nemohly rozvést, dělení na konsensuální a jednostranný rozvod, vývoj rozvodu v čase, jakož i formální náležitosti rozvodů.

V dalších částech se práce již plně věnuje majetkovým poměrům manželů po rozvodu manželství. V první řadě je do podrobnosti probrán institut vracení věna, jeho dělení na smluvní a mimosmluvní režim i vývoj těchto režimů v čase. Pozornost je věnována i koncepci vracení věna za trvání manželství. Dále je prozkoumáno, komu se věno vrací, kdo je v žalobách o věno pasivně legitimován, jak je to s počítáním času při vracení věna a co se vlastně při vracení věna fakticky vrací.

V druhé řadě jsou pak probrány právní dopady rozvodu na různé typy darování. Markantní je zde rozdíl mezi jednotlivými typy darování, kdy *donatio inter virum et uxorem* je značně omezeno, zatímco *donatio divortii causa* je povoleno. V neposlední řadě je pak připomenut institut *arra sponsalicia* a její podobnost k institutu věna při řešení rozvodu.

Klíčová slova: sňatek, rozvod, věno, *donatio*, *arra sponsalicia*